

בש"פ 6548/16 - אחמד אכבאריה, מעתצם נעאלוה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6548/16

כבוד השופטת ע' ברון
1. אחמד אכבאריה
2. מעתצם נעאלוה

לפני:
המבקשים:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד (כבוד השופט א' שוורץ) ב-עמ"ת
49481-08-16 מיום 22.8.2016

בשם המבקשים: עו"ד פאדי חמדאן; עו"ד מוחמד רעד

החלטה

1. ביום 18.8.2016 נעצרו המבקשים בחשד לביצוע עבירות של כניסה לישראל שלא כחוק וגניבת רכב, ומעצרים הוארך ביום אחד על ידי בית משפט השלום בפתח תקוה (כבוד השופטת א' רוטקופף). למחרת נתבקשה הארכת מעצרים של המבקשים ב-5 ימים לצרכי חקירה, ואולם בית משפט השלום (כבוד השופט א' ברגנר) הורה על שחרורם בכפוף לחתימה על התחייבות עצמית וערבות צד ג' וכן הפקדה במזומן בסך 5,000 ש"ח כל אחד (להלן: החלטת השחרור). משהמבקשים לא עמדו בתנאי שלפיו על כל אחד מהם להפקיד סך של 5,000 ש"ח במזומן - נותרו המבקשים במעצר. ביום 21.8.2016 הוגש נגד המבקשים כתב אישום בגין העבירות כאמור, וכן בגין פריצה לרכב בכוונה לגנוב וחבלה במזיד ברכב; המבקש 1 הואשם בנוסף גם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, ונהיגה ברכב ללא ביטוח.

בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרים של המבקשים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם, ובאותו יום ניתנה החלטה (כבוד השופט ע' מורנו) שדחתה את הבקשה והותירה על כנה את החלטת השחרור. זאת, מאחר שבית המשפט סבר כי לא היה מקום להגיש בקשה למעצר של המבקשים עד לתום ההליכים שעה שכבר ניתנה החלטה לשחררם בתנאים. בתוך כך נקבע כי ככל שסברה המשיבה שיש להותיר את המבקשים במעצר, היה עליה לערור על החלטת השחרור לבית המשפט המחוזי מכוח סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק), חלף הגשת בקשה למעצר עד לתום ההליכים. עוד נקבע כי סכום ההפקדה הנדרש כתנאי לשחרורם של המבקשים יופחת לסך של 4,000 ש"ח לכל אחד; ובקשתה של המשיבה לעכב את ביצוע ההחלטה בדבר הפחתת סכום ההפקדה נדחתה לנוכח הפגיעה בזכויות המבקשים. לבסוף צוין, כי בהיעדר ערבויות יוותרו המבקשים במעצר ויובאו בפני שופט ביום 25.8.2016.

2. המשיבה הגישה ערר על החלטה זו, וביום 22.8.2016 בית המשפט המחוזי (כבוד השופט א' שוורץ) קיבל את הערר, הורה על מעצרים של המבקשים עד למתן החלטה אחרת, והחזיר את הדיון בבקשת המעצר עד לתום ההליכים לבית משפט השלום, בו נקבע דיון ליום 25.8.2016, על מנת שהבקשה תוכרע לגופו של עניין. בית המשפט המחוזי ציין כי הסמכות להורות על "מעצר ימים" נובעת מהוראות חוק שונות מאלו שעליהן נסמכת בקשה למעצר עד לתום ההליכים. כך, משמוגש נגד נאשם כתב אישום, מדובר בנסיבות שונות העשויות להצדיק את מעצרו עד לתום ההליכים, גם אם הוא שוחרר זה מכבר בשלב שקדם להגשת כתב האישום; דהיינו שהחלטת השחרור שניתנה בטרם הוגש כתב האישום - אין בה כדי למנוע מן המשיבה להגיש בקשה למעצר עד תום ההליכים לאחר שהוגש כתב האישום. על החלטה זו המבקשים עותרים שתינתן להם רשות לערור, כאשר לטענתם יש להורות על שחרורם. זאת מאחר שלשיטת המבקשים, משניתנה החלטת השחרור - הגם שבמסגרת הדיון במעצר ימים - לא היה מקום להורות על מעצרים עד להחלטה אחרת ללא כל דיון לגופה של בקשת המעצר עד לתום ההליכים וטרם שניתנה להם הזדמנות לעיין בחומר הראיות; ועוד הם טוענים כי עצם הגשת כתב האישום לא מהווה נסיבה חדשה המצדיקה את המעצר. לגישת המבקשים, מאחר שהמדינה לא הגישה ערר על החלטת השחרור - אין לשנות ממנה כל עוד לא נדונו התשתית הראייתית, עילות המעצר וכיוצא בזה. שינוי מהחלטת השחרור בשלב זה, לשיטתם של המבקשים יש בה משום פגיעה בזכות להליך הוגן.

3. לא ראיתי מקום להיעתר לבקשה ודינה להידחות, אף ללא קבלת תגובה מאת המשיבה. אין לומר כי מעצרים של המבקשים לאחר שניתנה החלטה קודמת לשחררם פוגעת בזכויותיהם באופן לא מידתי, ואין יסוד לטענתם שנפגעה זכותם משום כך להליך הוגן. כידוע, בכל שלב בהליך הפלילי ניתן לעצור חשוד או נאשם מכוח הסמכה פרטנית בחוק, שלה טעמים ודרישות הנובעים מן השלבים השונים של ההליך: בית המשפט יכול להורות על מעצרו של אדם החשוד בביצוע עבירה מכוח סעיף 13 לחוק בהתקיים העילות הקבועות בו; על המשך מעצרו לפי הצהרת תובע מכוח סעיף 17(ד) לחוק; ומשהוגש כתב אישום - ניתן לעצור נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 21 לחוק. כל אחת מהוראות החוק האלו קובעת הסדר פרטני התואם את השלב שבו נמצא ההליך הפלילי, ואין מעמדו של חשוד שטרם נתגבשה החלטה להעמידו לדין כמעמדו של חשוד שהמדינה הודיעה על כוונתה להגיש נגדו כתב אישום; ואין מעמדם של שני אלו כמעמדו של נאשם לאחר שכתב אישום כבר הוגש נגדו. על כן, מעצם העובדה שהמבקשים שוחררו כאשר היו חשודים - לא קמה להם זכות שלא להיעצר משהוגש נגדם כתב אישום, ככל שיימצא כי יש לקבל את הבקשה למעצרים עד לתום ההליכים. יש להוסיף כי לא מן הנמנע שכתב האישום אף טומן בחובו מידע חדש שלא היה מונח לפני בית המשפט שעה שניתנה החלטת השחרור; ואיני מוצאת פסול בכך שבית המשפט המחוזי הורה על מעצרים של המבקשים עד למתן החלטה אחרת, "מעצר ביניים", תוך החזרת הדיון לבית משפט השלום, שזכתה ידרש להכריע לגופו של עניין בבקשה למעצר עד לתום ההליכים. ממילא במסגרת הדיון בבקשה יתאפשר למבקשים לעיין בחומר הראיות כמתחייב וכמקובל - הכל כמצוות החוק (ראו החלטת השופטת ד' ברק-ארז ב-8273/14 כהן נ' מדינת ישראל, פסקאות 13 ו-15 (10.12.2014)).

לפני סיום יוער כי בפועל המבקשים לא שוחררו ממעצר עקב אי-עמידתם בתנאי השחרור, וגם מטעם זה לא ניתן לומר שההחלטה נושא הבקשה דנן משנה לרעה את מצבם באופן שמצדיק בהכרח להורות על שחרורם. ועל כן, לא ניתן להקיש לענייננו ממצב שבו חשוד כבר משוחרר בעת שמוגש נגדו כתב אישום (השופט י' דנציגר ב-בש"פ 8015/09 קוניוף נ' מדינת ישראל (20.10.2009)). ויוזכר שהדיון בבקשה למעצר עד לתום ההליכים קבוע למחר, 25.8.2016.

4. התוצאה היא שאני מורה על דחייתה של בקשת הרשות לערור.

ניתנה היום, כ' באב התשע"ו (24.8.2016).

ש ו פ ט ת